

BARACSKA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

MEGBÍZÓ:

Baracska Község Önkormányzata

2471 Baracska, Kossuth L.u.29

FELELŐS TERVEZŐ:

Fehér Vártervező Kft.

8000 Székesfehérvár, Rába utca 22.

Tartalomjegyzék:

1. JÖVŐKÉP.....	4
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	4
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése.....	4
2. CÉLOK	8
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	8
2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása	8
2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata.....	11
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	15
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása.....	15
3.1.1 Társadalmi adatok	15
3.1.2 Gazdasági adatok.....	16
3.1.3 Környezeti adatok.....	17
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	18
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	19
4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE.....	21

Előszó helyett

„Ott találunk hazát, ahol megőrzik a történelem egymást keresztező és egymástól elváló útjainak teljességét, ahol a kollektív emlékezet életérzése áthatja a következő generációéékét is, de ahol néha elhagyják a kitaposott ösvényt, hogy új csapásokat vágjanak a jövőbe vezető úton. A haza érzete ott fejlődik ki, ahol csillapítják a gyökerek iránti vágyakozást, viszont erősítik a saját erőbe vetett hitet, és táptalajt biztosítanak a jövő megnyerését célzó kurázsinnak.

A falu egy ilyen szülőföld. Nagy a kísértés, hogy egy ilyen egyszerű hasonlatot kijelentsünk, anélkül, hogy meggyőződnenk igazságtartalmáról. De nem is helyén való és talán veszélyes is, mert az önelégültség és a hiúság nem jó útitársak, ha Európa vidéki térségébe vezet az út. Ez egy olyan út, ami nem egy egyszerű út az ismeretlenbe, tele van akadályokkal, árkokkal és zsákutcákkal. Ahogy azt a történelemből már megtanultuk.

Egy identitászavarban szenvedő, idegenek által meghatározott, orientáció nélküli vidéki társadalom síremléke az, ami felébresztette az emberekben a cselekvés, a változtatás iránti határozott vágyat. Változtatni a házak homlokzatán és az emberek fejében. Megérett az idő: elkezdődött a falumegújítás és a településfejlesztés, kezdetektől fogva nemcsak kozmetikázásnak szánták, hanem egy kezdeményezés, egy átfogó, dinamikus fejlődési folyamat gyújtószinórjának is, melynek célja, hogy tartósan megváltoztassa a vidéki térség élet- és gazdasági feltételeit, és hogy az érintettek, a falvak lakossága mindebben részt vegyen.

Mindez mögött egy filozófia húzódik meg, egy ideológia, mely egyszerre lenyűgöző és ösztönző: nem egy mindenható állam erőszakos cselekménysorozata, hanem kis emberek felelősségteljes cselekedetei viszik a világot előre, főleg ők változtatják meg pozitív irányba saját kis világukat. Elmozdulásra van szükség az ellátó társadalomtól egy felelősségteljes társadalom felé, ahol minden egyes ember saját felelősséggel bír, ahol az önálló és civil kezdeményezést és önszegélyezést a nyitottság és a tolerancia teszi lehetővé.

Európa vidéki térségeit, falvait, kis- és középvárosait nem kíméli a sors. A sors, ami meghatározza az egész társadalom jövőjét, és állandó kihívást jelent, ahol sikerre vagyunk ítélve. Ha kudarcot vallunk, élettelen kő-, homok- és romhalmazzá válunk, amit négyzet- és köbméterben mérnek. És akkor nem csak a tájak és térképek változnak meg. Akkor a világunk is sok mindennel szegényebbé lesz.”

Theres Friewald-Hofbauer *(A szerző osztrák, a bécsi Európai ARGE Vidékfejlesztési és Falumegújítási Munkaközösség ügyvezető igazgatója)*

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Baracska településfejlesztési koncepciója a 2030-ig terjedő időszakra kijelöli a település helyét a megyei és a járási településhálózatban, bemutatja a község társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát. A jövőkép meghatározásakor az önkormányzat egy új szemlélet szerinti fejlődést szeretne a településen megvalósítani.

Baracska jövőképe a település társadalmi, gazdasági és földrajzi adottságaira, lehetőségeire, valamint erőforrásaira (népesség, gazdaság, infrastruktúra, környezeti és egyéb értékei) épít, valós, megvalósítható célokat határoz meg.

A koncepció alapja, hogy Baracska a Váli völgy és a Székesfehérvár-Velencei-tó-Budapest közlekedési vonal által határolt területen fekvő, a lakói által szeretett, **élhető település** legyen. A helyi erőforrásokra épülő gazdasága kellő számú és minőségű munkahelyet nyújtson, ezáltal a település az átlagos jövedelmeknek köszönhetően megfelelő életfeltételeket tudjon biztosítani. A lakossági jóléthez nagymértékben hozzájárul a lakókörnyezet infrastrukturális, társadalmi-kulturális, és környezeti értelemben vett magas minősége.

Baracska településfejlesztésének célja, hogy geopolitikai helyzetét és gazdasági potenciálját kihasználva, erősítse a településrészek összetartozását, **élhető** környezetet, **komfortos** vidéki életet biztosítson az itt élők számára. A természeti környezet és a gazdaság fenntartható együttélését biztosítsa, lakóinak tudást, munkát és felüdülést teremtsen, adjon esélyt, felemelkedési lehetőséget a rászorulóknak.

Legyen nyitott a gazdaság-fejlesztés elősegítése érdekében az idegenforgalom-, a turizmus területén szükséges változásokra. Támogassa a társadalmi és gazdasági szereplők betelepülését, legyen **vonzó** az ide látogatók és a letelepülők számára egyaránt.

Legyen **vonzó** a vállalkozások, letelepülni szándékozók és a fiatalok számára, támogassa a lakosság helyben maradását és helyben foglalkoztatását.

Baracska- a tartalmas vidéki élet zászlóshajója

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési elvek az Országos Területfejlesztési Koncepció alapján kerültek meghatározásra:

Szubszidiaritás és decentralizáció elve

A szubszidiaritás elve alapján a területpolitikában egy térség fejlesztését azon a legalacsonyabb területi szinten kell kialakítani és végrehajtani, ahol a feladat elvégzéséhez a legtöbb információ áll rendelkezésre, és a legtöbb érdek kapcsolódik a feladat megvalósításához. Mindez akkor lehet hatékony, ha a gazdasági, társadalmi, politikai döntéshozatal is alacsonyabb területi szinteken jelenik meg, így törekedve a fejlesztési döntések és eszközök területi decentralizálására.

Térségi és táji szemlélet elve

A területfejlesztés nem csak adminisztratív, települési- és területegységeket érint, hanem a földrajzi tájak életét is befolyásolja. A tájak a természeti környezeti elemek által meghatározott és a társadalmi-gazdasági tevékenységek által alakított területi rendszerek, melyekben az egyes tájalkotó elemeket (domborzat, talaj, vízrajz, napsugárzás, növény- és állatvilág, társadalom) érintő beavatkozások kihatással vannak a többi elemre is, valamint a helyi gazdasági és társadalmi tevékenységeket is befolyásolják. Ezért a fejlesztések során a beavatkozás célterületét érintő tájak sajátosságait, változásait, működési mechanizmusát is figyelembe kell venni. A fejlesztési beavatkozásokat a tájak területi rendszereibe integrálni kell, hogy illeszkedjenek a helyi táji adottságokhoz, támaszkodjanak a tájak erőforrásaira, hozzájárulva azok védelméhez és kibontakozásához is.

Fenntarthatóság elve

A fejlesztési beavatkozások esetében fenntarthatóságot, biztonságot nem csak általában, globálisan kell értelmezni, hanem az egyes társadalmi, gazdasági, környezeti alrendszerek alkotta területi rendszerek (térségek) összefüggésében is. A fenntarthatóság alapelve minden ágazat irányában a fejlesztéspolitika azon korlátját fogalmazza meg, mely szerint a mai fejlesztések és a fejlesztések alapját adó erőforrás-gazdálkodás nem veszélyeztetheti a jövő generációinak esélyét arra, hogy szükségleteiket biztonságosan kielégítsék. A fenntartható területi rendszerekben a térségi gazdasági folyamatok nem veszélyeztetik a helyi természeti és épített környezetet, nem okozzák az erőforrások kimerülését, az értékhardozó kultúrák eltűnését, ugyanakkor magas szinten biztosítják a társadalom létfeltételeit.

Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés

A területfejlesztési politikának fokozottan figyelembe kell vennie a globális, európai, nagytérségi vagy nemzeti szintű gazdasági-társadalmi trendeket a különböző szintű, és helyzetű térségekben. A várható hátrányokat megelőzve, az előnyöket kihasználva jövőorientált, proaktív cselekvési terveket kell alkotni, és nem csak a már bekövetkezett változásokra fogalmazni meg válaszintézkedéseket. A területi tervezés során az egyes célcsoportokat érintő gazdasági-társadalmi célok eléréséhez olyan területfejlesztési tevékenység szükséges, amely a sokszínű partnerségi együttműködések révén több termelőágazat kooperációjából, a szolgáltatások, ill. szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális közigazgatási tevékenységek összekapcsolódásából épül fel. Ezek az elemek területi alapon, a beavatkozás terében integrálódnak egymással, koordináltan, szervesen, lehetőleg szinergikusan összefonódó akciókat alkotnak.

Hatékonyabb és koncentráció elve

A településfejlesztési koncepció a koncentráció érvényesítésére törekszik a megfogalmazásban, a legkritikusabb pontokon történő, leghatékonyabb beavatkozás érdekében. A területfejlesztési politika tárgyát képező területi rendszer sok eleme ugyanis nem az absztrakt gazdasági-szociális „terekben” jeleníthető meg a leghatékonyabban, hanem a földrajzi tér egyes vagy típusos egységeiben, tájakban, térségekben.

Nyilvánosság, partnerség elve

A nyilvánosság és a részvétel a területfejlesztési politikában különös hangsúlyt kap. A nyilvánosság területfejlesztési politikai sajátossága, hogy a területi hierarchia legkülönbözőbb szintjein és helyein meg tudja szólítani a közvéleményt. A szubszidiaritást igénylő kezdeményezés esetében a különböző szintű területi szervek vertikális partnersége szükséges.

Területi harmónia elve

A területfejlesztés során arra is figyelemmel kell lenni, hogy a helyi társadalom és a szolgáltatásokat igénybe vevők meghatározó státuszcsoportjai (állandó lakosok, üdülő tulajdonosok, külföldi ingatlantulajdonosok, helyi-, és szezonálisan jelen levő, illetve a különböző működési nézeteket valló, eltérő menedzsment-szemléletű vállalkozások, bel-, és külföldi turisták, stb.) közti harmónia is hosszú távon biztosítható legyen. Mivel a harmónia csak olyan térség sajátja, amelyben az egyenlőtlenségek mértéke minimális, ezért törekedni kell a területileg kiegyenlített és társadalmilag is igazságos hosszú távú térségfejlesztésre.

Tolerancia

Az etnikai és kulturális különbségeket magukon viselő státuszcsoportok szimbiózisa csak úgy tartható fenn, ha a helyi társadalom szövetén belül megfigyelhető másságok kölcsönösen megismerhetővé és egymás részéről átjárhatóvá válnak.

Esélyegyenlőség

Az infrastrukturális ellátottság és a tudáshoz való hozzáférés mellett a hagyományos célcsoportok (romák, munkanélküliek, migránsok) problémáinak kezelésén túl az esélyegyenlőség biztosítása terén ez a folyamatosan zajló akadálymentesítési beruházások mielőbbi végrehajtása mellett jelenti azt is, mindenki hozzáférjen a számára hasznosnak tartott települési információhoz.

Identitás

A társadalmi identitás jellemzője egyrészt a térséghez, településhez kötődés, másrészt a területi identitás a fenntartható térségfejlesztés egyik belső erőforrása is, csakúgy, mint a természeti erőforrások, például az energiahordozók, a nyersanyagvagyon, a megfelel éghajlat, vagy a humán erőforrások.

Átláthatóság, monitoring és értékelés elve

A területfejlesztési tervezés, -végrehajtás nem epizodikus tevékenységek együttese, hanem állandó folyamat, mely a térségek társadalmi-gazdasági-környezeti rendszereiben spontán, a beavatkozások vagy a globális trendek eredményeiként jelentkező változásokhoz idomul. E folyamat visszacsatolásokkal ciklusokba rendeződik, a tervezési, a végrehajtási, és azok nyomon követésére irányuló értékelési tevékenységek szünet nélkül, átfedésekkel követik egymást.

A településfejlesztés alapját a fenntartható fejlődés környezeti, társadalmi és gazdasági szempontjainak érvényesítése kell, hogy képezze. Ez különösen az alábbi alapelvek figyelembevételét jelenti:

Kiegyensúlyozott társadalmi viszonyok megteremtése és fenntartása:

- demokratikus döntéshozatal,
- a közösséget összetartó szolidaritás és a terhek igazságos elosztása,
- a szegregáció elleni küzdelem és
- testileg és lelkileg egészséges társadalom kialakulásának elősegítése

Fenntartható gazdasági viszonyok megteremtése:

- több lábon álló (diverzifikált) helyi gazdaság,
- magas termelékenység
- a helyi kis- és középvállalkozások támogatása

Harmonikus környezeti viszonyok megteremtése és fenntartása:

- az autonóm település elveinek érvényesítése,

- a jó minőségű termőföldek védelme,
- ökológiai szempontból előnyös adottság megőrzése, tájhasználat tudatos alakítása
- a természetes és épített környezet értékeinek védelme,
- a zöldfelületek, rekreációra szánt területek növelése

2. CÉLOK

A fentiekben felvázolt jövőkép összehangolt cselekvés nélkül nem valósulhat meg. A jövőkép megvalósulását meghatározó célok, fejlesztési irányok meghatározása azért kiemelkedően fontos, hogy az azok megvalósításán dolgozók - a település döntéshozói, gazdasági szereplői és lakossága - világos és egyértelmű célok érdekében dolgozhassanak együtt.

E fejezetben tehát megfogalmazásra kerülnek azok a településfejlesztési célok és feladatok, melyek megvalósulása révén elérhető a fentiekben felvázolt jövőkép.

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Átfogó cél

A település kedvező geopolitikai helyzetéből fakadó gazdasági előnyök kihasználásával - a környezeti, a természeti és a táji adottságok gondos megőrzésével, a helyi társadalom egzisztenciájának és identitásának erősítése.

Prioritások

I, A település gazdasági pozíciójának versenyképességének erősítése

II, Vagyongazdálkodás, Alap és közlekedési Infrastruktúra fejlesztés

III, Szervezet és Intézményfejlesztés

IV, Településkép javítás

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

I. A település gazdasági pozíciójának versenyképességének erősítése

Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése

Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése

Mezőgazdasági területek intenzitást növelő beruházásai

Turisztikai fejlesztések elősegítése

Településmarketing

Általános cél:

A település gazdasági teljesítményének és versenyképességének fokozása, gazdasági együttműködések kialakítása, erősítése és fenntartása.

Tartalma, beavatkozási területek:

Ipar, Kereskedelem, Mezőgazdaság, Idegenforgalom, Szolgáltatás

Kapcsolódó operatív programok:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

Tervezett indikátorok:

- Újonnan elindult és eredményesen működő, támogatásban részesült kis- és középvállalkozások száma {db}

- Vállalkozások termelékenységének növekedése (%)
- Környezetbarát termékek / feldolgozási módszerek elterjedése (%)
- Szakképzettséget szerzett gazdálkodók aránya (%)
- Bruttó hozzáadott érték változás a mezőgazdaságban és erdőgazdálkodásban (%)
- Vidéki területeken a nem-mezőgazdaságból élők aránya (%)
- Újonnan alakult termelő-értékesítő együttműködések száma (db)
- A mezőgazdasági és erdészeti szektor versenygazdaságának javítása
- A foglalkoztatás bővítése, a tevékenységek diverzifikációja
- Turisztikai szolgáltatást végzők aránya (%)
- Turisztikai szállásférőhely-kapacitás (db)
- A vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma (éj/fő)
- Mezőgazdaságon kívüli tevékenységet végzők aránya (%)
 - Önfoglalkoztató személyek száma (fő)

Tervezett források:

Vállalkozói beruházás

Hazai és EU-s támogatás

Tervezett közreműködők:

- Helyi önkormányzat
- KKV szektor szereplői
- Agrárgazdaság szereplői
- Tercier szektor szereplői

II, Vagyongazdálkodás Alap és közlekedési Infrastruktúra fejlesztés

Közműfejlesztések

Országos és helyi közlekedési utak fejlesztése

Gyalog és Kerékpárút fejlesztés

Vagyongatszter aktualizálása

Térinformatikai rendszer bevezetése

Általános cél:

A települési-, épített környezet színvonalának az emelésével, a közlekedési- és a műszaki infrastruktúra korszerűsítésével javuljon a helyben élők és az idelátogató vendégek életminősége.

Beavatkozási területek:

Szolgáltatás, Ipar, Kereskedelem

Kapcsolódó operatív programok:

- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Közigazgatás- és Közszolgáltatás- Fejlesztési Operatív Program

Tervezett indikátorok:

- Megépített gyalog és kerékpárút hossza
- Beépített infrastrukturális elemek hossza
- Adatbázisba kerülő vagyoneszközök száma
- Felújított vagy újonnan épített közutak hossza

Tervezett források:

- Önkormányzati források

- Hazai és EU-s támogatás

Tervezett közreműködők:

- Helyi önkormányzat
- Közútfenntartó KHT
- Közlekedési szervezetek
- Közmű szolgáltatók

III, Erős és együttműködő helyi társadalom kialakítása, életminőség javítás

Önkormányzati Intézmények fejlesztése
Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése
Térségi kapcsolatok erősítése
Közösségfejlesztés

Általános cél:

A település intézményeinek és közösségeinek fejlesztése a lokálpatriotizmus és a helyi identitás erősítése érdekében

Beavatkozási területek:

Oktatás, Kultúra, Sport, Egészségügyi és Szociális ellátás

Kapcsolódó operatív programok:

- TOP 1. prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében
- TOP 4. prioritás: A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése
- TOP 5. prioritás: Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések
- TOP 6. prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés
- EFOP 1. Infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén
- EFOP 2. Befogadó társadalom
- EFOP 3. Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében
- EFOP 4. Gyarapodó tudástőke
- Önkormányzati források
- Vállalkozói források

Tervezett indikátorok:

- új képesítést szerzők száma (fő)
- helyi és térségi együttműködésbe bevont vállalkozások száma (db)
- felújított szociális intézmények száma (db)
- nappali szociális ellátásban részesülők száma (fő)
- bentlakásos szociális ellátásban részesülők száma (fő)
- új sportolási lehetőségek száma (db)
- elégedettségi szint növekedése (%)

Tervezett közreműködők:

- civil szervezetek
- helyi Önkormányzat
- sport szervezetek
- Pedagógusok, egészségügyi dolgozók, szociális dolgozók

IV, A természeti-táji és településképi környezet megóvása fejlesztése

Településközpont fejlesztése
Települési környezet fejlesztése
Biodiverzitás megőrzése
Energia felhasználás csökkentése

Általános cél:

A települési és táji-természeti környezet ökológiai szempontú fejlesztése

Beavatkozási területek:

Környezetvédelem, vízgazdálkodás, zöldterületek, örökségvédelem, Önkormányzati és lakossági ingatlanok

Kapcsolódó operatív programok:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
- Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszer
- Norvég Alap

Tervezett indikátorok:

- Zöldfelület arányának növekedése
- Védelem alá vett épület vagy terület száma
- Energetikailag felújított épületek száma
- Kihelyezett növények száma

Tervezett közreműködők:

- Önkormányzat és intézményei
- Ingatlan tulajdonosok
- Környezetvédelmi és örökségvédelmi hatóság

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Baracska jövőképe, hogy a tartalmas vidéki élet zászlóshajója legyen. Ez a jövőkép az 1.2 fejezetben meghatározott településfejlesztési alapelvek segítségével valósítható meg. A megvalósítás eszköztárára az átfogó és részcélok meghatározása, melyek az alábbiakban kerülnek részletesen kifejtésre.

1. A település gazdasági pozíciójának versenyképességének erősítése

1.1 Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése

- A meglévő és új gazdasági területeket fejlesztését elő kell segíteni a településrendezés eszközeivel, rugalmas szabályozási előírásokat kell alkalmazni, melyek sokrétű vállalkozásfejlesztésre teremtenek lehetőséget.
- Kedvező helyi adózási feltételeket kell teremteni az újonnan betelepülni szándékozó vállalkozások számára, stratégiai megállapodást kell kötni a gazdálkodó szervezetekkel.
- Meg kell teremteni új termelő tevékenységek letelepedésének jogi és műszaki feltételeit

1.2 Mezőgazdasági területek intenzitását növelő beruházások

- Diverzifikációs tevékenységek támogatása
- Alternatív mezőgazdálkodási rendszerek bevezetésének támogatása

1.3 Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése

- Rugalmas településrendezési szabályok megalkotása a termékek tárolása és feldolgozása területén
- Értékesítési csatornák felkutatása, helyi piac kialakítása

- Új a legszigorúbb előírásoknak is megfelelő állattartó telepek kialakításának segítése a jogszabályi környezet átalakításával
 - A korábbi felhagyott majorok, állattartó telepek barnamezős területi rehabilitációja
- 1.4 Turisztikai fejlesztések elősegítése
- attrakció turizmus létrehozása a hozzákapcsolódó minőségi vendéglátásig.
 - Horgászturizmus erősítése
- 1.5 Településmarketing
- Térségi és Országos rendezvényeken való részvétel
 - Közösségi oldalakon kampányok szervezése a település népszerűsítésével

2. Vagyongazdálkodás Alap és közlekedési Infrastruktúra fejlesztés

2.1 Közműfejlesztések

- Lakóterületek bővítése
- A csapadékvíz-elvezetés fejlesztése
- Energiatakarékos körszerű közvilágítás.
- Naperőmű-park létesítése, amely biztosítja a település önkormányzatának és teljes intézményeinek, valamint a város közvilágításának áramellátását.

2.2 Országos és helyi közlekedési utak fejlesztése

- 7-es út elkerülő szakasz, zaj és porszennyezés mérséklése
- M7 csomópont fejlesztés
- Kistérségi közúti kapcsolatok fejlesztése

2.3 Gyalog és Kerékpárút fejlesztés

- Az országos kerékpárút hálózat csatlakozási pontjainak kiépítése
- A település gyalogos közlekedésének fejlesztése közúti átjárókkal, járda rekonstrukcióval

2.4 Vagyongazdálkodási koncepció és vagyonkataszter

- Az ingatlanok és tárgyi eszközök egységes rendszerbe foglalása

2.5 Lakóterület kialakítása

3. Szervezet és Intézményfejlesztés

3.1 Önkormányzati Intézmény fejlesztés

- Óvoda és Általános iskola működési és tárgyi feltételeinek javítása
- Polgármesteri hivatal korszerűsítése
- Bölcsőde működtetése társulási formában

3.2 Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése

- Polgármesteri hivatal számítógépes rendszerének hardver és szoftver fejlesztése

3.3 Térségi kapcsolatok erősítése

- A térségben működő humán szolgáltatásokat (szociális, foglalkoztatási, társadalmi felzárkóztatással kapcsolatos, gyermek és ifjúsági, közösségfejlesztő) végző intézmények/szolgáltatók, gazdasági, civil és egyházi szereplők közötti munkamegosztás újrarendelése, az információáramlás kialakítása, bizalom erősítése
- A környező települések fejlesztési terveit össze kell hangolni, a fenntarthatóságra törekedve településhatáron átnyúló tervezés kívánatos.
- A megyeszékhellyel való társadalmi, gazdasági és kulturális együttműködés erősítése.

3.4 Közösségfejlesztés

- Helyi rendezvények akciók szervezése (kiállítások, fellépések)

- Szakkörök szervezése a különböző korosztályok számára

4. Táji-természeti környezet és településkép javítás

4.1 Településközpont fejlesztése

- Zöldterület fejlesztése rekreációs területek kijelölésével
- Rendezvény és vásártér kialakítása
- Parkolóhelyek bővítése
- Műemlék védelem alatti épület és környezetének megóvása

4.2 Települési környezet fejlesztése

- Egységes településkép kialakítása a szabályozási környezet kialakításával
- Növénytelepítés a zaj és porszennyezés mérséklésére
- Virágos település program kidolgozása
- A kialakult tömb és telekstruktúrához alkalmazkodó kisléptékű beavatkozások

4.3 Biodiverzitás megőrzése

- Természeti értékeknek, védettségeknek alárendelt hagyományos tájhasználat fenntartása és ösztönzése
- Környezettudatosság, környezeti nevelés erősítése

4.4 Energia felhasználás csökkentése

- Önkormányzati épületek energetikai fejlesztése megújuló energiával kombinálva
- Lakóépületek energetikai fejlesztésének ösztönzése megújuló energiával kombinálva
- Közvilágítás

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Fejlesztési célok		Településrészek		
		Központi belterület	Anna-major	Külterület
1.1	Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése			
1.2	Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése			
1.3	Mezőgazdasági területek intenzitást növelő beruházásai			
1.4	Turisztikai fejlesztések elősegítése			
1.5	Település marketing			
1.6	Közműfejlesztések			
2.1	Országos és helyi közlekedési utak fejlesztése			
2.2	Gyalog és Kerékpárút fejlesztés			
2.3	Vagyongazdálkodási koncepció és vagyonkataszter			
2.4	Térinformatikai rendszer bevezetése			
3.1	Intézményi ellátottság fejlesztése			
3.2	Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése			
3.3	Térségi kapcsolatok erősítése			
3.4	Közösségfejlesztés			
4.1	Településközpont fejlesztése			
4.2	Települési környezet fejlesztése			
4.3	Biodiverzitás megőrzése			
4.4	Energia felhasználás csökkentése			

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

3.1.1 Társadalmi adatok

A település társadalmára vonatkozó adatok és tények a koncepciót megalapozó vizsgálati munkarészben részletesen kifejtésre kerültek. Az ebből adódó települési erősségek és gyengeségek fejezik ki leginkább Baracska további fejlesztéseinek irányvonalaihoz szükséges inputokat

Erősségek	Társadalom	Gyengeségek	Társadalom
<ul style="list-style-type: none"> - növekvő lakosságszám - színvonalas óvodai iskolai oktatás - a lokálpatriotizmus jelenléte - komoly társadalmi konfliktusok hiánya - fiatalos korszerkezet - képzett szakemberek a hivatalban - elhivatott települési vezetés - egészségügyi alapszolgáltatások hozzáférhetősége - magas a civilszervezetek száma - kedvező lehetőségek a szabadidő sporthoz - jó szociális ellátás - közösségi tér 		<ul style="list-style-type: none"> - alacsony iskolázottsági mutató - sok az ingázó, így kevés idő jut a gyerekekre, és a társadalmi életre - aktív civil szervezetek hiánya - a lakosság eladósodottsága - helyi munkanélküliség - hátrányos helyzetek generációon keresztül átöröklődése - hiányos digitális írástudás 	
Lehetőségek	Társadalom	Veszélyek	Társadalom
<ul style="list-style-type: none"> - a társadalmi problémákat enyhítő pályázati források - civilek összefogása - az egyházak bevonása a közösségi élet erősítésébe - helyi foglalkoztatás erősítése - társadalmi jövőkép kialakítása - térségi összefogás - képzési programok kialakítása 		<ul style="list-style-type: none"> - a társadalmi feszültségek nőnek - fiatalok elvándorlása - településképbe jelentős hanyatlás következik be - oktatási színvonal csökkenése - csökkenő ambíció a települési vezetőkben - a gyors eredményekben való hamis illúzió - leszakadás a környező településektől 	

Összegezve elmondható, hogy a település lakossága az utóbbi években kis mértékben csökkent. A település jövőképe a koncepció prioritásai és az ezt megvalósító célrendszer a lakosságszám lassú növekedését irányozza elő a következő 15 éves időtávban. Ehhez a következő feladatok végrehajtására van szükség a település vezetése és az itt lakók részéről:

- Töreksenek a különböző társadalmi rétegek, lakossági csoportok, illetve korosztályok, harmonikus együttélésére, a társadalmi szolidaritás és együttműködés megteremtésére, erősítik a társadalmi kohéziót, építik a helyi közösséget.
- Töreksenek az esélyegyenlőség megteremtésére, a közszolgáltatások fejlesztésével igyekeznek a központi településmagtól távolabb élők megfelelő színvonalú ellátást is biztosítani.
- Figyelemmel kísérik az esetlegesen kialakuló szegregációs folyamatokat és kiemelt feladatként tekintenek ezek visszaszorításra, fontos szerepet szánva a helyi oktatásra, nevelésre.

3.1.2 Gazdasági adatok

A gazdasági adatok részletezését a megalapozó munkarész releváns fejezetei tartalmazzák.

A település gazdaságára összességében az a jellemző, hogy ugyan jelentős mezőgazdasági szereppel bír, azonban kedvező fekvése miatt potenciális ipari-gazdasági szinten fejleszhető településnek tekinthető. A település fejlesztésének egyik prioritása **A település gazdasági pozíciójának versenyképességének erősítése**, melyet a kidolgozott célrendszer alapján kíván az önkormányzat biztosítani. Ehhez az alábbi feladatok megvalósítása szükséges:

Erősségek	Gazdaság	Gyengeségek	Gazdaság
<ul style="list-style-type: none"> - megyeszékhely és Budapest közelsége - kiváló országos főúti és vasúti kapcsolat - jó tömegközlekedési kapcsolatok - mezőgazdasági hagyományok megléte - a településen a közműhálózat kiépített - oktatási és kulturális infrastruktúra rendelkezésre áll - fiatal korszerkezet - magas a vállalkozások száma - jó közmű ellátottság 		<ul style="list-style-type: none"> - kevés helyi munkalehetőség - gyenge fizetőképes kereslet - tehetséges fiatalok elköltöznek - település alacsony presztízse - hálózati együttműködések hiánya - kevés jó minőségű belterületi út - nincs kialakult stratégia - turisztikai szolgáltatások hiánya 	
Lehetőségek	Gazdaság	Veszélyek	Gazdaság
<ul style="list-style-type: none"> - gazdasági terület következetes fejlesztése - helyi piacélnkítés - a vidéki élet felértékelődése - a lakosság szélesebb körű bevonása a fejlesztései elképzelésekbe - képzési programok - településképp tudatos javítása - megújuló energiák aktívabb használata 		<ul style="list-style-type: none"> - motiválatlanság - csökken a település mozgásteret - romló gazdasági környezet - pályázati források csökkennek - környezetszennyezés - természeti értékek romlása - alacsony vagyonbiztonság 	

- A gazdasági területek kijelölésével lehetőséget biztosít vállalkozások megtelepedéséhez, ezzel lehetőséget teremtve a helyi foglalkoztatás bővülésére.
- A foglalkoztatás további bővítését a már jelen lévő vállalkozások környezetének javításával (is) igyekszik elérni.
- Támogatja a falugazdaság, a helyi zöldgazdaság bővülését, az energiahatékonyság fokozását, a helyi erőforrások szélesebb körű felhasználását.

- Segíti a családi és ökológiai gazdálkodást végzők tevékenységét, ösztönzi megalapításukat, elindulásukat.
- Kiemelten kezeli az idegenforgalmi és ökoturisztikai potenciál minél magasabb fokú kihasználását, az ebben rejlő gazdasági lehetőségek kiaknázását.

3.1.3 Környezeti adatok

A település környezetére vonatkozó kiinduló adatok a megalapozó vizsgálat releváns fejezetei tartalmazzák.

Erősségek	Táj és településkép	Gyengeségek	Táj és településkép
<ul style="list-style-type: none"> - Váli víz és környéke ökológiai folyosó - biológiai sokféleség - rekreációs tevékenységekhez jó adottságok - rendezett településkép - viszonylag nagy zöldterületek - kiépített pihenő és játszópark 		<ul style="list-style-type: none"> - egyes védett fajok élőhelyeinek felméretlensége - kevés védettséget élvező épület - zöldterület fejlesztési koncepció hiánya - csapadékvíz elvezetés hiányos - uniformizált építészeti megoldások - jelentős zaj és porterhelés a 7-es út belterületi szakaszán - leromlott állapotú épületek 	
Lehetőségek	Táj és településkép	Veszélyek	Táj és településkép
<ul style="list-style-type: none"> - akció és ökoturizmus fejlesztése - átgondolt zöldfelület fejlesztés - környezeti értéktár elkészítése - identitás erősítése - településkép tudatos javítása - megújuló energiák aktívabb használata - környezetkímélő tájhasználat 		<ul style="list-style-type: none"> - környezetszennyező ipar megjelenése - illegális hulladéklerakás - a biodiverzitás megszűnése - tájképi szempontokat figyelmen kívül hagyó fejlesztések 	

A jövőképpen megfogalmazott célok eléréséhez a következő feladatok elvégzésére van szükség:

- Biztosítani az értékes táji-, természeti környezetet megőrzését.
- Természetvédelemnek alárendelt, hagyományos tájhasználati formákat előnyben kell részesíteni.
- Támogatni a természetkímélő gazdálkodási formákat, ösztönözni az öko- és biogazdálkodás módszereit.
- Különös figyelmet fordítani a táji értékek védelme érdekében a tájba illesztésre.
- Megalkotja az átfogó zöldfelület-fejlesztési programot a belterület elsősorban közterületi zöldfelületeinek minőségi javítására, egységes arculat megteremtésére (közparkok kialakítására, fasorok telepítésére).
- Rendezi a kulturális örökség szempontjából fontos építmények környezetét
- Programokat kidolgozása, rendezvények szervezése a környezettudatos szemlélet és életmód ösztönzésére.
- Támogatni a megújuló energiahordozók szélesebb körű használatát.
- Megbecsülni és védeni az épített örökségek értékeit, tudatosan formálni a településképét és töredni a település harmonikus működését elősegítő területhasználat kialakítására;

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Közlekedés:

Az országos közutak belterületi szakaszain – tekintettel hálózati jelentőségükre (ott, ahol a beépítési feltételek adottak) – a főúti paramétereket kívánatos alkalmazni. Ahol a feltételek nem biztosíthatóak, ott a gyűjtőút kategória a mértékadó.

A település külterületén a majorok, mezőgazdasági területek közlekedési kapcsolatait, lassú jármű forgalmát úgy kell kialakítani, hogy független összeköttetést biztosítson a főútvonal hálózattól és a belterületi utcahálózatot a lehető legkisebb mértékben terhelje.

A település belső úthálózatának fő tengelyét a K-Ny irányban 7-es számú főközlekedési út adja. Az országos úthálózati tervezéssel összhangban a 7-es főút tervezett elkerülő útvonalának nyomvonalát a településszerkezeti tervekben szerepeltetni szükséges. Az elkerülő út megépítésével a település belterületét terhelő közlekedési problémák nagy része enyhül, illetve könnyebben kezelhetővé válik (jelenlegi szakasz főút jellegéből adódó fejlesztési korlátozások feloldódnak. Az elkerülő út megépüléséig, (ami a közeljövőben nem várható) szükséges a környezetvédelmi infrastruktúra megerősítése a jelenlegi nyomvonalon. Ez alatt a zaj por és rezgés terhelés csökkentésére irányuló beruházásokat értjük, zöld sávok, zajfogók kialakításával.

Jellemzően úthiányos térség található a Baracska-Ráckeresztúr-Besnyő háromszögben, amely nem csak a kistérségi belső kapcsolatok kialakulását gátolja, hanem a külsőket is. A településközi kapcsolatok erősítésének egyik fontos eleme a közúti kapcsolatok hatékony működtetése. Ezért fontos a Kajászó és Vál felé haladó 8111sz. településközi út fejlesztése. Ezzel is segítve Baracska É-D közúti kapcsolatainak erősítését.

A kerékpáros közlekedésre alternatív útvonalak kijelölése és újak nyomvonalának megjelölése szükséges. Fontos momentum a 7-es út és a Vasútállomás között a Vasút utca nyomvonalán megépített kétsávós kétirányú útszakasz. Ehhez szervesen kapcsolódhat az OTRT-ben szereplő a 7-es főközlekedési út mellett kijelölt kerékpárút nyomvonal, aminek teljes megépítése segítheti Baracska turisztikai kapcsolatát a Velence Tavi kerékpárút hálózathoz, a másik irányban pedig a járás központ elérhetőségét biztosíthatja.

A belterületen alapvető biztonsági kérdés, hogy a gyalogosközlekedés a közúti közlekedéstől le legyen választva. A hálózat lényegében kiépített. A hiánypótláson túl ütemezett járda felújítási program készítése szükséges.

A kistérségen átvezető jelentős vasútvonalnak minősül a felújított Budapest- Székesfehérvár- Nagykanizsa- (Murakeresztúr) Baracska megállóval így, a mai, viszonylag alacsonyabb szintű ellátás mellett is részt vesznek a kistérség közlekedési kiszolgálásában, ezzel már a jelenlegi körülmények is lehetővé teszik az ingázást.

Közművesítés:

A település közművekkel összefüggő és mielőbbi fejlesztést igénylő közműfejlesztési feladata a település csapadékvíz elvezetésének és a felszíni vizeinek átfogó rendezése. A világban jelentkező klímaváltozás évek óta tapasztalható változásokat hozott a hazai időjárásban is. A klímaváltozás okozta szélsőséges időjárás egyik megnyilvánulása a megváltozott csapadékesemények előfordulása. Változnak a csapadék viszonyok, rövid idő alatt nagy intenzitású záporok veszélyeztetik az épített környezetet és a természeti környezetet is, a mezőgazdasági hasznosítású földterületeket, erdőterületeket is.

A gyűjtőhálózat víz-visszatartó képességének kialakítása fontos a klímaváltozás okozta ellentétes hatásra való felkészülés érdekében is, amely a csapadékesemények hiánya miatt várható. Előfordulhat, hogy a klímaváltozás nagy szárazságokat hoz, hatására a talajvízszint süllyedése jelentkezik, a mezőgazdaságban, az

erdőgazdaságban jelent komolyabb megoldandó feladatokat. Erre felkészülést is egy átgondolt felszíni vízrendezés megvalósítással lehet elérni.

A klímaváltozás okozta másik várható hatás a felmelegedés kezelése jelentős energiaellátási fejlesztést fog igényelni. A téli fűtési szezonban ugyan energia-megtakarítás várható, de a nyári túlmelegedés elleni klímavédelem energiaigénye meghaladja a téli megtakarítást.

A klímavédelem célú energiaigény növekedése egyre költségigényesebb energiatermelő beruházással és üzemeltetéssel elégíthető ki. Az így növekvő költség-terhelés a fenntartható fejlődési folyamat fékezőjévé vált. Az energiaellátás költség teher növekedése okozta fejlődést fékező hatás elérte közvetlenül a lakosságot, a vállalkozásokat, az önkormányzatokat, a termelés valamennyi ágazatát egyaránt. E negatív spirál megállítása társadalmi-gazdasági feladattá vált.

Ezért megoldást kell keresni komfortszint, a termelőképesség csökkentése nélkül, az energiaellátás költségterheinek a mérséklésére, amely a fejlődés fenntarthatóságát segítené elő. Csak zárójelenesen megjegyzendő, hogy az első lépést jelentősebb beruházási ráfordítás igénye nélkül lehet megtenni, az általános energiatakarékosságra való törekvésre neveléssel, szemléletformálással (pl. indokolatlan világítás csökkentésével, túlfűtés mérséklése, stb), amellyel már jelentős energiafogyasztás megtakarítás érhető el.

Az üzemeltetés költségek csökkenthetők, ezzel a fenntarthatóság javítható optimálisabb energiahordozó szerkezet kialakításával, a hagyományos vezetékes és nem vezetékes energiahordozók mellé a megújuló energiahordozók nagyobb részarányú bevonásával. A megújuló energiahordozó hasznosításához szükséges beruházás ugyan költségigényes, de üzemeltetési költsége a hagyományos energiahordozókhoz (hálózati gáz, hálózati villamosenergia) képest minimális.

A megújuló energiahordozók hasznosításának hatékonyságát az optimális kihasználtságával lehet elérni.

A település fenntartható fejlődésének alapfeltétele a népességmegtartó képességének javítása, amelynél szintén jelentkeznek közműveket érintő fejlesztési igények. A komfortos életkörülmény biztosítása mellett a település arculatával, közterületek látványával szembeni elvárások egyre fontosabbá válnak. Ez a közhálózatok megjelenésével, helyfoglalásával szemben jelent új közműveket érintő igényeket. A föld feletti hálózatok felszámolási igénye előtérbe fog kerülni, az utcakép alakítása fasorok telepítésével, amely nemcsak esztétikai igényeket szolgál, hanem a mikrokörnyezeti állapotokat is javítja a fasorok árnyékadó képességével a klímaváltozást kompenzáló hatásával.

Baracska arculatát befolyásolja a kiépített közvilágítása, amely a település jelentős hányadán csak a minimálisan előírt közlekedésbiztonságot szolgálja. A vagyonvédelem, az arculatalakítás és a társadalmi közérzet javítására is a közműveket érintő fejlesztési feladatként a közvilágítás mennyiségi és minőségi fejlesztése szükséges

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A régészeti, illetve az épített örökség védelmére és fenntartására vonatkozóan a 2001. évi LXIV. törvény ad iránymutatást. A kulturális örökség elemeinek védelme az eredeti építészeti és képzőművészeti jellemzőkhöz minél inkább igazodó megőrzésen és a bemutatathatóságon kell alapuljon, mely szükségszerűen együtt jár a funkcióadással, esetenként az eszmei értékkel összhangban álló hasznosításuk lehetőségeinek bővítésével.

A kulturális örökség elemeinek védelme közérdek; megvalósításában éppen ezért nem csupán az állami és az önkormányzati szervek közötti együttműködésre van szükség, hanem abba az érintett civil szervezeteket, illetve a helyi közösséget is be kell vonni, építve és ráerősítve a helyben jelenleg is megfigyelhető társadalmi

felelősségvállalásra és aktivitásra. Kifejezetten a védett objektumok fenntartására, illetve helyreállítására vonatkozóan elsődleges, hogy a beavatkozásokat csak az illetékes Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatalával való egyeztetést követően, a műemléki alapelvek, illetve a helyi építési szabályzat maximális figyelembe vételével valósíthatják meg. Fontos továbbá, hogy a védett objektumok állagvédelme, felújítása (beleértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is), illetve fenntartható használata nem haladhatja meg a szakmailag indokolt mértéket, végül figyelembe kell venni azt is, hogy a tervezett beavatkozások nem ronthatják azok állapotát.

A településen egyedi védett műemlék a Református templom melynek védelmét továbbra is biztosítani kell. Az épített értékek és tájképi-, természeti értékek védelméről település önkormányzati értékvédelmi rendeletet kell alkotni, melyben egyedi és területi védelmet is javasolt meghatározni. A települési értékek védelme egyrészt a településkép szempontjából, másrészt a helyi identitástudat erősítése szempontjából fontos.

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

Baracska párhuzamosan a koncepcióval Integrált Településfejlesztési Stratégiát is készít. A megvalósítás eszközei és azok nyomon követésére vonatkozó szabályozórendszerek meghatározása ebben a dokumentumban történik meg.